

SILESIA

TRAM NEWS

ISSN 2299-2790

Nakład: 10 000 egz.

AKTUALNOŚCI

**Dwukierunkowy
Moderus
dla Tramwajów
Śląskich uzyskał
homologację**

»» str. 3

SPACERY PO REGIONIE

**Wiosna
na Żabich Dołach**

»» str. 6-7

ROZMAITOŚCI

**Papież, który
zmienił świat**

»» str. 11

Życie wraca do miast

»» str. 2

Jedźmy razem

Rządowe decyzje o luzowaniu obostrzeń w komunikacji publicznej to z pewnością krok w dobrym kierunku. Na decyzje w tej sprawie z niecierpliwością czekali zarówno pasażerowie, jak i przewoźnicy i organizatorzy komunikacji w całym kraju. Zwiększony limit osób mogących jednocześnie podróżować wymosi obecnie 30% sumy wszystkich miejsc siedzących i stojących w danym pojeździe. Najważniejszą zmianą w nowym zaleceniu jest uwzględnienie w nim miejsc stojących w pojazdach komunikacji miejskiej. Dzięki temu możliwości przewozowe zwiększają się w wielu typach pojazdów nawet kilkukrotnie. Na przykład w popularnych tramwajach z rodziny 105, w których limit został podniesiony z 10 do prawie 40 osób.

Drugą dobrą informacją jest to, że rozpoczęło się stopniowe „odmrażanie” rozkładów jazdy i przywracanie zawieszonych linii tramwajowych. W dalszym ciągu mieszkańcy Metropolii powinni na bieżąco śledzić wszelkie zmiany w organizacji ruchu, także dlatego, że w wielu miejscach trwają intensywne prace remontowe. Mimo trudności związanych z pandemią, ruszają kolejne inwestycje, podpisane są umowy z generalnymi wykonawcami. Szczegółowy raport o zadaniach realizowanych w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską zamieszczamy w „Wiadomościach z placu budowy” na stronie 5. Zebraliśmy także garść informacji o nowych wagonach, produkowanych dla nas przez firmę Modertrans. W tym numerze można przeczytać o dwukierunkowym Moderusie, który właśnie przeszedł pomyślnie testy homologacyjne.

W majowym wydaniu naszego miesięcznika wspominamy Jana Pawła II, którego setną rocznicę urodzin obchodziliśmy właśnie w tym miesiącu. Dla miłośników przyrody i wiosennych spacerów przygotowaliśmy tekst o Zespole przyrodniczo-krajobrazowym „Żabie Doły”, położonym na granicy Chorzowa i Bytomia. Nie wszyscy wiedzą, że w sercu aglomeracji budzi się do życia przyroda w swym najpiękniejszym wydaniu. Miłej lektury!

Bolesław Knapik
Prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Życie wraca do miast

Fot. Mariusz Banduch

Rządowy plan odmrażania gospodarki i przestrzeni publicznej objął komunikację publiczną. Od 18 maja liczba dostępnych miejsc określona została na 30% całkowitej pojemności danego pojazdu, czyli sumy wszystkich miejsc siedzących i stojących. Od 25 maja odmrażane są także rozkłady jazdy.

Możliwości przewozowe zwiększyły się w wielu typach pojazdów nawet kilkukrotnie. Na przykład w popularnych tramwajach z rodziny 105, w których limit został podniesiony z 10 do prawie 40 osób. W pojazdach komunikacji miejskiej nadal obowiązują limity dotyczące zajmowania miejsc siedzących. Oznacza to, że dla pasażerów dostępne jest co drugie siedzenie. Nie zmieniają się również inne, wcześniej zapowiedziane zmiany. Kierowcy wciąż nie sprzedają biletów i są odgradzeni strefą wydzieloną. Pasażerowie nie muszą naciskać przycisków otwierających drzwi, a tramwaje zatrzymują się na wszystkich przystankach. Z tego ostatniego kierujący pojazdami są zwolnieni tylko wówczas, jeśli z pojazdu nikt nie chce wysiąść i przebywa w nim maksymalna liczba podróżnych. Na pojazdach z logo ZTM pojawiły się nowe plakaty. Jest na nich zaktualizowana informacja, ile osób może jednocześnie przebywać w danym pojeździe. Ponadto kontynuowane przez ZTM są badania frekwencji w pojazdach komunikacji miejskiej. Pozyskiwane w ten sposób informacje są analizowane i na ich podstawie wprowadzane będą kolejne zmiany w rozkładach jazdy. Stopniowo odmrażane są rozkłady jazdy wielu linii tramwajowych. Duża część kursów zostanie

przywrócona. Pierwsze zmiany w komunikacji tramwajowej zostały wprowadzone już od poniedziałku 25 maja. Wprowadzenie nowego, stałego rozkładu jazdy nastąpiło m.in. na liniach nr 6, 7 i 19. Ponadto wznowiono kursowanie tramwajów na linii nr 11, dzięki czemu na odcinku Katowice-Chorzów częstotliwość połączeń została zwiększona dwukrotnie. Linia nr 49 na trasie Bytom Stroszek zajezdnia – Bytom pl. Sikorskiego została przywrócona. Zmiany te objęły też m.in. linię nr 20, która tymczasowo będzie kursować w relacji: Chorzów Batory zajezdnia – Katowice Szopienice pętla.

Kolejne modyfikacje w komunikacji tramwajowej zostaną wprowadzone na przełomie maja i czerwca. Z kolei po zakończeniu budowy katowickich centrów przesiadkowych wprowadzone zostaną zmiany tras i rozkładów jazdy linii tramwajowych kursujących przez Brynów i Zawodzie. Planowane jest m.in. przywrócenie kursowania linii nr 14 do pętli w Brynowie oraz linii nr 16 do Wełnowca. Zalecamy, aby rozkłady jazdy sprawdzać w Internecie, ponieważ są one zmieniane w sposób dynamiczny. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie ZTM w zakładce Rozkłady i Komunikaty.

Źródło: ZTM

SILESIA
TRAMNEWS

Wydawca:
Agencja Mediów Lokalnych mediaL
41-500 Chorzów, ul. Katowicka 105/2, tel. 32 2413 374

Redaktor naczelny: Waldemar Kosior
Redaktor wydania: Andrzej Zowada

Druk:
POLSKA PRESS Sp. z o.o.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada

Dwukierunkowy Moderus dla Tramwajów Śląskich uzyskał homologację

Zdjęcia: Modertrans Poznań Sp. z o.o.

Już w połowie kwietnia firma Modertrans Poznań Sp. z o.o. zakończyła budowę pierwszego dwukierunkowego wagonu dla spółki Tramwaje Śląskie S.A. 22.04.2020 r. tramwaj został przewieziony do MPK w Poznaniu, gdzie przeszedł próby homologacyjne.

Po tym, jak pierwsze wagony serii Moderus MF 10 AC uzyskały świadectwo homologacyjne i trafiły do Katowic, poznański producent przygotował pierwszy z dwóch zamówionych wagonów dwukierunkowych, czyli Moderus MF 10 AC BD. Jako, że wagon ten musiał uzyskać świadectwo homologacji, po zakończeniu produkcji przetransportowany został do zajezdni tramwajowej Franowo w Poznaniu. – Między 23 kwietnia a 1 maja wagon przechodził serie dynamicznych uruchomień poszczególnych systemów a następnie badania homologacyjne. Po zakończeniu tej fazy procedury Sieć Badawcza Łukasiewicz - Instytut Pojazdów Szynowych „Tabor” w Poznaniu opracowała raport z badań – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Następnie wniosek finalny wraz z kompletem dokumentacji złożony został do Transportowego Do-

zoru Technicznego, który w Polsce jest organem uprawnionym do wydawania świadectwa homologacji dla tramwajów. W połowie maja wagon uzyskał świadectwo homologacji.

Produkcja drugiego z zamówionych wagonów dwukierunkowych trwa. Tymczasem gotowe już wagony podróżują z Wielkopolski na Śląsk. – Do tej pory do katowickiej zajezdni dotarło w sumie pięć wagonów jednokierunkowych, a niebawem spodziewamy się wagonu numer sześć. Prace przy dwóch ostatnich z ośmiu takich tramwajów są już bardzo zaawansowane i wszystko wskazuje na to, że wykonawca nie będzie miał problemu z dotrzymaniem umownego terminu i do końca czerwca Modertrans dostarczy do Katowic wszystkie wagony – wylicza Andrzej Zowada.

Tymczasem w Katowicach trwa procedura odbiorowa dostarczonych już wagonów. Dla dwóch

pierwszych tramwajów już się zakończyła, przeszkoleni zostali także instruktorzy z Ośrodka Szkolenia Motorniczych spółki Tramwaje Śląskie S.A., a to pozwoliło rozpocząć szkolenia taborowe dla motorniczych. – Chcemy dobrze przygotować się do wprowadzenia nowych tramwajów do ruchu liniowego. Liczymy, że w połowie czerwca pierwszy wagon wyjedzie na tory – zdradza rzecznik tramwajowej Spółki. Firma oczekuje także na wagony dwukierunkowe, które po przejściu procedury odbiorowej trafią do obsługi linii nr 38 w Bytomiu.

Zakup 10 wagonów jednoczłonowych z poznańskiego Modertransu to część realizowanego przez Tramwaje Śląskie S.A. „Zintegrowanego projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko – Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską.

red

Chorzów, ul. 3 Maja

Fot. Mariusz Baranuch

W Chorzowie na Hajduckiej już pracują, jest przetarg na Małachowskiego w Sosnowcu

Ostatni weekend maja był ostatnim przed remontem ul. Hajduckiej w Chorzowie, podczas którego tramwaje kursowały wzdłuż tej ulicy. Od poniedziałku 25.05.2020 r. linia nr 20 została skrócona, a na ul. Hajduckiej rozpoczęły się roboty budowlane. Z kolei w Sosnowcu na przebudowę czeka ul. Małachowskiego – na razie ogłoszony został przetarg na wyłonienie wykonawcy.

Gruntowną przebudowę ul. Hajduckiej zlecają wspólnie spółka Tramwaje Śląskie S.A. oraz Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Chorzowie. Generalnym wykonawcą robót jest gliwicka firma Silesia Invest, która stosownie umowy z zamawiającymi podpisała w połowie kwietnia. – Bezpośrednio po podpisaniu umowy przekazywaliśmy, że prace modernizacyjne rozpoczną się w maju i tak się faktycznie stanie. Od poniedziałku 25 maja na modernizowanym odcinku nie kursują już tramwaje a i ruch kołowy na sporym odcinku został zawieszony. Dla pasażerów jak i dla mieszkańców tej części Chorzowa to nie będzie łatwy czas, ale zakres prac jest kompleksowy i bez utrudnień zrealizować się ich po prostu nie da, dlatego prosimy o wyrozumiałość i z góry przepraszamy za niedogodności – mówi Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A.

Wszystkie formalności niezbędne do rozpoczęcia prac w terenie zostały przez wykonawcę dopełnione i od poniedziałku 25.05.2020 r. wprowadzone zostały zmiany w organizacji ruchu. Tramwaje linii nr 20 kursują w skróconej relacji: Katowice Szopienice pętla – Chorzów Batory zajezdnia, a na odcinku między zajezdnią Batory a Rynkiem pasażerów wozi autobus komunikacji zastępczej, oznaczony jako T-40.

Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Chorzowie wdrożył czasową zmianę organizacji ruchu drogowego na odcinku między skrzyżowaniem z ul. Dąbrowskiego i skrzyżowaniem z ul. Dobrodzieńską, wyłączając ten fragment ul. Hajduckiej z ruchu. W ramach tego etapu pracami objęte zostaną chodnik oraz część jezdni ulicy położone po stronie budyn-

Sosnowiec, ul. Małachowskiego

ków z numerami nieparzystymi. Zmiany szczegółowo opisane są na stronie internetowej MZUiM. W Sosnowcu na gruntowną modernizację czeka 400-metrowy fragment ul. Małachowskiego od skrzyżowania z ul. Mościckiego do ul. 3 Maja. Pierwsza część ulicy od skrzyżowania z ul. Mościckiego do ronda Zagłębia Dąbrowskiego zmodernizowana została w poprzedniej perspektywie unijnej. Drugi fragment czekają większe zmiany. – Nasza inwestycja to początek dużych zmian. Po zakończeniu prac torowych władze Sosnowca

chcą przeprowadzić modernizację ulicy w taki sposób, by jej znaczną część zmienić w deptak. Ta przestrzeń miasta mocno się zmieni, stając się bardziej przyjazna pieszym – zauważa Andrzej Zowada. Na rozpoczęcie robót torowych trzeba jeszcze trochę poczekać. 22 maja ogłoszony został przetarg, mający wyłonić generalnego wykonawcę prac. Otwarcie ofert w tym przetargu ma nastąpić 29 czerwca, a same prace mają potrwać 10 miesięcy, licząc od dnia podpisania umowy.

WIADOMOŚCI Z PLACU BUDOWY

w Będzinie:

- Na odcinku torowiska wzdłuż ul. Małobądzkiej między rondem czeladzkim a ul. Krasińskiego na drugim torze układane są podkłady i montowane są szyny. Budowane są platformy na przystanku Będzin Stadion. Kontynuowane są prace przy budowie układu zasilania.
- Na odcinku od pętli Będzińska do cmentarza komunalnego Wykonawca kontynuuje prace przy układaniu warstw konstrukcyjnych torowiska, układaniu podkładów i montażu szyn. Rozpoczęły się prace przy budowie platformy przystanku Będzin Cmentarz Komunalny, a także stawiane są słupy trakcyjne.

w Chorzowie:

- Na ul. 3 Maja kontynuowane są prace związane z przebudową infrastruktury podziemnej, profilowaniem koryta pod układanie warstw stabilizacji oraz rozpoczęto budowę fundamentów pod słupy trakcyjno-oświetleniowe.
- Na ul. Hajduckiej wdrożona została tymczasowa organizacja ruchu i rozpoczęły się pierwsze prace przygotowawcze do demontażu infrastruktury.
- Po długiej przerwie Krajowa Izba Odwoławcza wznowiła prace. W najbliższych dniach KIO zajmować się będzie sprawą zadania wzdłuż ul. Powstańców.

w Dąbrowie Górniczej:

- Na odcinku od ul. Storczyków do wiaduktu drogi S1 trwają prace przy budowie drugiego toru. W rejonie pętli Gołonóg Wykonawca zakończył wylewanie płyt betonowych pod montaż rozjazdów i rozpoczął montaż elementów torowych. Zakończono prace przy budowie fundamentów pod słupy trakcyjne.

Będzin, ul. Małobądzka

Ruda Śląska, ul. Goduli

w Rudzie Śląskiej:

- Wzdłuż ul. Goduli Wykonawca rozebrał całe torowisko wydzielone z jezdni. Trwają prace ziemne przy korytowaniu pod ułożenie warstw stabilizacji.

w Sosnowcu:

- W rejonie pętli Będzińska ułożono kolejne elementy torowe oraz płyty prefabrykowane na przejściach dla pieszych; gotowe torowisko zasypało tłuczniem, wykonano montaż osprzętu trakcyjnego.
- Dla zadania modernizacji torowiska wzdłuż ul. Małachowskiego ogłoszony został przetarg na wyłonienie wykonawcy prac.

w Świętochłowicach:

- Wzdłuż ul. Chorzowskiej na odcinku między skrzyżowaniem z ul. Bytomską a skrzyżowaniem z ul. Żelazną Wykonawca dokonał koniecznej wycinki drzew i krzewów, zakończył rozbiórkę infrastruktury tramwajowej oraz przystąpił do korytowania pod warstwy stabilizacji.

w Zabrze:

- Zakończono prace przy studniach teletechnicznych w rejonie skrzyżowań Bytomska/Stalmacha oraz Wolności/Powstańców. Na wyłączonym fragmencie torowiska wznowiono ruch liniowy tramwajów. Kontynuowane są roboty w podstacji przy ul. Miarki oraz prace brukarskie przy pl. Wolności. Rozpoczęły się prace przygotowawcze budowy nowego łącznika torowego ul. Powstańców i Wolności.
- Dla zadania wzdłuż ul. Bytomskiej w Biskupicach umowa została podpisana. Zamontowano rozjazd technologiczny i wprowadzono czasową organizację ruchu tramwajów.

Dąbrowa Górnicza, ul. Kasprzaka

Świętochłowice, ul. Chorzowska

Zdjęcia: Mariusz Banduch

Wszystkie wymienione w tekście inwestycje, związane są z Projektem pn.: „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanym przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w perspektywie UE 2014-2020.

W ramach cyklu artykułów, który zatytułowaliśmy „Spacery po regionie”, zachęcamy do wspólnych wędrówek ścieżkami Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Są to wyprawy niezwykle - odwiedzimy interesujące miejsca i obiekty, które znajdują się blisko nas, po sąsiedzku albo nawet w naszym mieście, a dla wielu wciąż pozostają nieznanne.

Wiosna na Żabich Dołach

Na granicy Bytomia i Chorzowa, w miejscu poprzemysłowych hałd, zapadlisk, stawów i podmokłych łąk, w niezwykle sposób odradza się przyroda. Teraz jest tu obszar chroniony.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” został utworzony przez Wojewodę Katowickiego w 1997 roku. Całkowita powierzchnia zespołu wynosiła wówczas 226,24 ha (w granicach Bytomia - 44,48 ha, a w granicach Chorzowa pozostała część - 181,76 ha). Rozporządzenie Wojewody Śląskiego z 2002 roku zmieniło nieznacznie powierzchnię ochronną zespołu, która łącznie wynosi 217,66 ha. W 2018 roku Rada Miasta w Chorzowie, oddzielną uchwałą, ustanowiła zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły” o powierzchni 182,6177 ha. Jeszcze pod koniec XIX wieku dzisiejszy obszar „Żabich Dołów” miał wyłącznie charakter rolny, nie było tu zapadlisk i hałd. Obecny krajobraz to efekt długotrwałego działania człowieka, związanego z wydobywaniem od XII wieku rud cynku, srebra i ołowiu (m.in. w kopalni rud „Biały Szarlej”), a także węgla kamiennego w kopalniach „Rozbark”, „Król” (później Barbara-Chorzów) czy „Łagiewniki”. Intensywna eksploatacja złóż węgla w okresie powojennym, a zwłaszcza jego wydobycie metodą na tzw. zawał, spowodowało pojawienie się licznych zapadlisk, lejów i niecek, które w bardzo szybki sposób zapełniły się wodą gruntową i opadową. Obniżenia te stopniowo zamieniały się w podmokłe bagna, większe i mniejsze stawy, zarastające sukcesywnie roślinnością łąkową, wodną i bagienną. Trzeba odnotować, że nad brzegami zbiorników zaczęto wtedy sadzić drzewa, m.in. wierzby i topole. Do degradacji tego terenu przyczyniła się również działalność Zakładów Górniczo-Hutniczych „Orzeł Biały” w Piekarach Śląskich, które wykorzystywały zbiorniki wodne, jako osadniki po procesie flotacji. Jednocześnie tworzono tu liczne hałdy z odpadów pogórnich (oszacowano, że jest ich około 6 mln ton).

Kształtem powierzchnia zespołu przypomina nieforemny trapez. Jego północną część wyznacza dzielnica Piekarów Śląskich - Brzeziny Śląskie, południowo-wschodnią część - Chorzów z dzielnicą Chorzów Stary, natomiast zachodnią granicę zamyka Bytom z osiedlem im. Arki Bożka. Dodatkowo teren poprzecinany jest nasypami i torami kolejki wąskotorowej, którą transportowano odpady, piasek i inne materiały. Pełnią one dzisiaj bardzo ważną rolę bariery ochronnej pomiędzy poszczególnymi częściami zespołu, a także wykorzystane są jako ścieżki spacerowe.

Zbiorniki wodne w „Żabich Dołach” zajmują łącznie 35 ha. Na podmokłym terenie bujnie rośnie roślinność: szuwarowa, łąkowa, leśno-zaroślowa i wodna, wśród której dominuje trzcina pospolita, a także pałka wąsko- i szerokolistna. Drzewostan stanowi 18 % całej powierzchni. Dominują tutaj

topole czarne, osiki, olchy czarne, brzozy brodawkowate oraz wierzby. Są też inne gatunki drzew: jawor, jesion wyniosły, czeremcha, dąb szypułkowy, robinia biała, sosna pospolita, dereń biały, głóg, czereśnia ptasia, czy nawet jabłoń domowa.

Obszar „Żabich Dołów” jest wyjątkowo cenny ornitologicznie. Występuje tutaj aż 129 gatunków ptaków, z czego 76 to gatunki lęgowe. Są to m.in. perkoz dwuczuby i rdzawoszyi, zausznik, cyraneczka, rożeniec, kuropatwa, czajka, śmieszka, skowronek, pliszka żółta, rokitniczka, kos, słowik rdzawy, pustułka, kukułka, zięba, szczygieł, trznadel, muchołówka szara. Teren ten upodobały sobie również ptaki przelotne, które rzadko występują na terenie Śląska: nur czarnoszyi, perkoz rogaty, uhła, płatkonóg sztyldzioby, mewa żółtonoga, podróżniczek oraz wąsatka. Znalazły się również na tej liście ptaki, które na „Żabich Dołach” zimują, w tym dwa

gatunki, które na terenie Polski zimują bardzo rzadko - kokoszka wodna i bekas. Są i gatunki chronione, takie jak: trzciniak, potrzos, remiz, bączek, bąk, cyranka, krwawodziób, błotniak stawowy, bręczka, łabędź niemy, płaskonos czy kuropatwa. Jeśli ktoś ma szczęście, może zobaczyć przelatujące nad stawami kormorany czarne, czaple siwe czy białe, które poszukują pokarmu i schronienia.

Oczywiście nie byłoby nazwy „Żabie Doły” bez licznie występujących na tym terenie płazów. Są wśród nich: traszki - zwyczajna i grzebieniasta, ropucha szara i zielona, żaba wodna i jeziorowa, rzekotka drzewna i kumak nizinny. Jedynym przedstawicielem gadów jest jaszczurka zwinka, a wśród bezkręgowców zaobserwowano raka stawowego. Zdomowiły się tutaj także ssaki: jeż wschodni, kret, ryjówka aksamitna, nietoperz, zając szarak, chomik europejski, piżmak, nornik, mysz domowa, leśna i polna, szczerz wędrowny, normica ruda, lis pospolity, kuna domowa, tchórz zwyczajny czy łasićka łaska. Zobaczyć też można dziki i sarny.

Na terenie „Żabich Dołów” wytyczono specjalną ścieżkę przyrodniczo-dydaktyczną, na której znaj-

dują się plansze informacyjne, czatownie do obserwacji ptaków oraz pomosty edukacyjne. Wykonano również kilka sztucznych wysepek do gniazdowania ptaków wodnych.

Spacerowicze, przechadzając się urokliwymi ścieżkami, mogą obserwować otaczającą ich przyrodę. Można też wybrać się na przejażdżkę rowerem urokliwą trasą wokół stawów.

Tekst i zdjęcia: Adam Lapski
Przewodnik turystyczny

„Piątka w przebraniu” wraca do centrum Zabrze

Zakończenie prac teletechnicznych
na ul. Wolności

W tym miejscu powstanie nowe połączenie torowe

Coraz bliżej do zakończenia modernizacji torowisk tramwajowych w centrum Zabrze. Od 18 maja 2020 r. tramwaje kursują między Zaborzem a Biskupicami po nowym torowisku. Tymczasowo jednak jest to linia nr 29, a nie nr 5. Rozpoczynające się prace w Biskupicach powodują bowiem, że „piątka” od Bytomia dojeżdża tylko do pętli Biskupice.

W połowie marca przywrócony został ruch tramwajów linii nr 3 do Mikulczyc, ale na trasie linii nr 5 wciąż była przeszkoda, uniemożliwiająca wznowienie ruchu „piątki”.

– Problemem była studnia teletechniczna pod jednym z torów w rejonie skrzyżowania ul. Bytomskiej i Stalmacha, i znajdująca się w niej infrastruktura. Po długich miesiącach uzgodnień, ustaleń, prac projektowych i przełączeniowych ostatecznie studnia została zamknięta i wykonawca ułożył brakujący do wznowienia ruchu fragment toru – informuje Andrzej Zowada, rzecznik spółki Tramwaje Śląskie S.A. Bardzo podobny problem wstrzymał prace przy budowie nowego łuku torowego łączącego torowisko w ul. Powstańców Śląskich i ul. Wolności. Tu prace wciąż się toczą, choć też dobiegają końca.

Od 18.05.2020 r. do odwołania po zabrańskiej stronie linię nr 5 zastąpiła linia nr 29. Organizacja ruchu tramwajowego na połączeniu Bytomia i Zabrze wygląda następująco:

- dwukierunkowe tramwaje linii nr 29 kursują w relacji: Zabrze Zaborze pętla – Zabrze Biskupice Zamkowa;
- tramwaje linii nr 5 kursują w relacji: Bytom pl. Sikorskiego - Zabrze Biskupice pętla;
- tramwaje linii nr 30 kursują wg zmienionego rozkładu jazdy na stałej trasie: Bytom pl. Sikorskiego – Zabrze Biskupice pętla;
- uruchomiona została autobusowa komunikacja zastępcza oznaczona jako T-5, kursująca na trasie: Zabrze Biskupice pętla – Zabrze Goethego.

Zabrze, ul. Religi

Choć do zakończenia wszystkich robót jeszcze nieco brakuje, to układ torowy niezbędny do ruchu linii nr 5 jest gotowy do eksploatacji. Podczas weekendowej przerwy w ruchu Wykonawca rozbrajał rozjazd technologiczny przed skrzyżowaniem ul. Bytomskiej z ul. Stalmacha. – Ze względu na to, iż prace modernizacyjne na kolejnym fragmencie linii nr 5, tym razem w dzielnicy Biskupice miały się wkrótce rozpocząć, zdecydowaliśmy, że przy jednym wyłączeniu ruchu nie tylko zlikwidowany zostanie niepotrzebny już rozjazd, ale zamontowany zostanie rozjazd na końcu następnego odcinka. Chodzi o to, żeby pasażerowie mogli się przyzwyczajać do nowej organizacji ruchu. W innym przypadku najpierw wznowilibyśmy ruch „piątki” na całej jej trasie, a jakieś dwa tygodnie później znów wprowadzilibyśmy ograniczenia, co powodowałoby dodatkowy chaos

– wyjaśnia Andrzej Zowada. Krótco po wprowadzeniu zmian w organizacji ruchu tramwajowego Wykonawca prac w Biskupicach przystąpił do realizacji pierwszych prac demontażowych starej infrastruktury. O szczegółach inwestycji piszemy poniżej.

Prace przy realizacji zadania pn. „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w Zabrzu, wzdłuż ul. Powstańców Śląskich i ul. Religi od ul. Wolności do skrzyżowania z ul. Stalmacha wraz z odgałęzieniami” mają zostać ukończone najpóźniej do końca czerwca 2020 r.

red

Torowisko w Zabrzu Biskupicach do przebudowy

Kolejny fragment sieci tramwajowej obsługiwanej przez linię nr 5 zostanie przebudowany. 14 maja 2020 r. podpisana została umowa między spółką Tramwaje Śląskie S.A. a firmą KZN Rail Sp. z o.o. – generalnym wykonawcą prac wzdłuż ul. Bytomskiej w Zabrzu Biskupicach. Nowe torowisko ma być w pełni gotowe za 11 miesięcy.

Umowę przy pomocy łącz internetowych podpisali: Bolesław Knapik - prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A. oraz Grzegorz Leszczyński, prezes KZN Rail Sp. z o.o

W ramach realizowanego przez spółkę Tramwaje Śląskie S.A. projektu inwestycyjnego przewidziano modernizację 7 odcinków torowisk na terenie Zabrza. Aż 4 z nich obejmują torowiska, po których kursuje linia nr 5, łącząc Zabrze z Bytomiem. Jedno spośród tych 4 zadań – przy granicy z Bytomiem – jest zakończone, drugie – w samym śródmieściu – dobiega końca, a trzecie – w Biskupicach – właśnie się rozpoczęło.

Zadanie pn. „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z pętlą Biskupice oraz z rozjazdami” obejmuje modernizację jednego kilometra dwutorowej linii wydzielonej z jezdnii oraz pętli Biskupice – w sumie 2300 metrów toru pojedynczego. – Prace, które będzie realizować KZN Rail to niejako kontynuacja modernizacji torowiska wzdłuż ul. Bytomskiej, przeprowadzonej w poprzedniej perspektywie unijnej. Zmodernizowany wówczas fragment kończy się na przystanku Zabrze Zamkowa, przy

stadionie Gwarka. Teraz pora na kontynuację. Linia nr 5 zyska kolejny fragment nowoczesnego torowiska, a prace wykona firma, która w Zabrzu jest już nieco zadomowiona – mówił tuż po podpisaniu umowy Bolesław Knapik, prezes Zarządu Spółki Tramwaje Śląskie S.A.

– Faktycznie jest to kolejne zadanie programu inwestycyjnego spółki Tramwaje Śląskie S.A., które realizować będzie nasza spółka i kolejne, które wykonywane będzie na terenie Zabrza. To świadczy, że mimo technicznych wyzwań, z jakimi często spotykamy się na Śląsku, dobrze odnajdujemy się w tej lokalizacji. W tym konkretnym przypadku przebudowie ulegnie infrastruktura torowa oraz sieć trakcyjna z systemem sterowania i ogrzewania zwrotnic wraz z zabezpieczeniem istniejących instalacji elektroenergetycznych. Aby zminimalizować ograniczenia w komunikacji tramwajowej, na czas prowadzonych robót uruchomiliśmy rozjazd technologiczny, tzw. rozjazd nakładkowy, w pobliżu skrzyżowania ul. Bytomskiej z ul. Zam-

kową. Umożliwia on utrzymanie ruchu tramwajowego od strony Zabrza w trakcie trwania inwestycji – mówi Grzegorz Leszczyński, prezes KZN Rail Sp. z o.o. Od strony Bytomia tramwaje dojeżdżają do pętli Biskupice, która przebudowana zostanie w ostatnim etapie prac, gdy ruch tramwajowy będzie mógł być prowadzony już po nowym torowisku. Modernizacja obejmie również perony przystanków: Biskupice Zamkowa, Biskupice Ziemiska i Biskupice pętla.

Zadanie pn. „Przebudowa infrastruktury tramwajowej w ciągu ul. Bytomskiej w Zabrzu, od ul. Zamkowej do ul. Szyb Franciszek wraz z Pętlą Biskupice oraz z rozjazdami” jest elementem „Zintegrowanego Projektu modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko-Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego” współfinansowanego przez Unię Europejską. Wartość prac określona w umowie to niespełna 14,5 mln zł netto.

(aZ)

Drodzy Pasażerowie! Zwykle spotykamy się na trasie, gdy za pulpitem tramwaju staram się dowieźć Państwa bezpiecznie i punktualnie do celu podróży. W tramwaju widzieliśmy się nieraz – i mogły się między nami pojawić pewne nieporozumienia. Dlaczego tak było – i co zrobić, aby ich uniknąć? Jak bezpiecznie i wygodnie odbyć podróż tramwajem...? Aby choć w części odpowiedzieć na te pytania udzielono mi fragmentu łamów „Silesia Tram News”. Zatem – uwaga, odjazd!

widziane
zza pulpitu

Zmiany, zmiany, zmiany

Jak zapewne widzą Państwo czytając pozostałe artykuły w tym i poprzednich numerach „Silesia Tram News”, a także podróżując tramwajami po naszej Metropolii – nie zwalnia tempa współfinansowany przez Unię Europejską „Zintegrowany Projekt modernizacji i rozwoju infrastruktury tramwajowej w Aglomeracji Śląsko – Zagłębiowskiej wraz z zakupem taboru tramwajowego”. Na torach w naszych miastach widać – póki co podczas jazd próbnych i szkoleniowych – nowe wagony tramwajowe, kolejne odcinki torowisk tramwajowych zmieniają się na lepsze, inne dopiero zostają zamknięte na czas remontów. Nie pozostaje to bez wpływu na nasze wspólne podróże tramwajami.

Zamknięcie odcinka toru do remontu oznacza oczywiście zmiany tras linii tramwajowych, które „w normalnych okolicznościach” nim kursują, a na wyłączonej z ruchu części trasy – uruchomienie autobusowej komunikacji zastępczej. Każda taka zmiana oznacza konieczność dopasowania rozkładu jazdy linii o zmienionym przebiegu do rozkładów jazdy linii, z którymi teraz będzie musiała kursować na wspólnych odcinkach – czyli tym samym kilkuminutowe przesunięcia kursów. Przesiadki na zastępcze autobusy też w nieunikniony sposób wydłużają czas podróży – i obydwie te rzeczy powinny wziąć sobie do serca ci spośród nas wszystkich, którzy z domu na przystanek i ze swojego środka transportu do miejsca pracy czy nauki mają zwyczaj wybiegać „na ostatnią chwilę” – tym razem może nie udać się nam zdążyć, a tramwaj, który „zawsze jechał osiem po” – pojechał już zgodnie z nowym rozkładem jazdy kilka minut wcześniej.

Tymczasem – przy każdym wprowadzeniu nowej trasy i nowego rozkładu jazdy odbiorcami pretensji jesteśmy my, czyli motorniczowie. O tyle, o ile przez pierwszych kilka dni „nowych porządków” z całkowitym zrozumieniem przyjmujemy pytania o to, gdzie i na jaki dalszy środek transportu się przesiąść albo ile potrwać utrudnienia – to nawet największego twardziela jest w stanie ruszyć kolejna uwaga, że „robimy co chcemy” lub zgoła „robić nam się nie chce”. Tym bardziej, że dla nas, motorniczych, remonty to też utrudnienie – chociażby takie, że zdarza się nam zaczynać pracę na liniach o zmienionym przebiegu nawet i godzinę wcześniej, niż przed rozpoczęciem remontu – o dojazdach w inne miejsca zmian nie wspominając.

Fot. Mariusz Banduch

Jak uniknąć nieprzyjemnych zaskoczeń? Mimo wszystko – najlepiej śledzić na bieżąco informacje w witrynach internetowych Zarządu Transportu Metropolitalnego i Tramwajów Śląskich, w portalach społecznościowych i lokalnych mediach. Informacje o zmianach pojawiają się oczywiście także w gablotkach z rozkładami jazdy, ale pamiętajmy – tam do ostatniej chwili przed zmianami należy spodziewać się jeszcze „starego”, nadal obowiązującego rozkładu jazdy. Wreszcie – zmieniony będzie też docelowy przystanek na tablicach kierunkowych lub wyświetlaczach w tramwaju. Pamiętajmy jednak, że jeśli jest to

długotrwała zmiana nie spotkamy za szybą tablicy „zmiana trasy” – ta pojawia się tylko w sytuacjach awaryjnych i przy zmianach krótkoterminowych. Docieramy do końcowego przystanku naszej kolejnej, wspólnej podróży. Choć wszelkie remontowe utrudnienia dla każdego z nas są niewygodą, a czasem zdążą nas nawet zmęczyć – pamiętajmy: komfort, bezpieczeństwo i punktualność podróży po nowym torowisku zrekompensują nam to z nawiązką. Dlatego też – bądźmy dla siebie wyrozumiali i oczywiście: do zobaczenia na trasie!

Motorniczy

Papież, który zmienił świat

Sto lat temu, 18 maja 1920 roku, w Wadowicach urodził się Karol Wojtyła, człowiek, który został papieżem. 2 kwietnia 2020 roku upłynęła piętnasta rocznica jego śmierci.

Gdy 16 października 1978 roku pojawił się po raz pierwszy w loggii błogosławieństw Bazyliki św. Piotra w Watykanie, jako Jan Paweł II, świat nie krył zaskoczenia. Wybór papieża „z dalekiego kraju” przełamał trwający 455 lat zwyczaj obsadzania Tronu Piotrowego wyłącznie przez włoskich kardynałów... Od tego dnia wciąż przybywało zaskoczeń związanych z jednym z najdłuższych pontyfikatów w historii Kościoła. Tymczasem historia mogła potoczyć się zupełnie inaczej. Tragiczny przebieg wydarzeń 13 maja 1981 roku, mógł zamienić słowiańskiego papieża w efemeryczną, egzotyczną ciekawostkę. Jednak nie tak miało być. Jan Paweł II ocalał po zamachu, a strzały na Placu św. Piotra nie zmieniły jego otwartości na świat i ludzi – papież nie pozwolił się zamknąć w murach Watykanu. I zrealizował misję, którą po zakończeniu konklawe w 1978 roku wskazał mu kardynał Stefan Wyszyński: „Wprowadzisz Kościół w trzecie tysiąclecie”.

W latach 1979-2004 Jan Paweł II odbył 104 podróże apostolskie po całym świecie. W Ojczyźnie oczekiwano go w latach 1979, 1983, 1987, 1991 (wówczas przybył dwukrotnie), 1995 (najkrótsza papieska wizyta w Polsce trwała zaledwie 10 godzin), 1997, 1999 i w roku 2002. W roku 1983 odwiedził Katowice, a w roku 1999 Sosnowiec i Gliwice. Wszędzie witany był przez rozentuzjasmowane tłumy, które porywał i wzruszał. Jednoczył. Mówił do wszystkich, a jednocześnie jakby do każdego z osobna. Spotykał się z moźnymi tego świata, a także ze zwykłymi, szarymi ludźmi, borykającymi się z biedą, chorobą, pospolitymi problemami codzienności. Przez lata pontyfikatu bił swoiste rekordy, burzył schematy, skracał dystans. Korzystał ze środków masowego przekazu, nagrał pierwszą w historii płytę, będącą realizacją projektu muzycznego z udziałem papieża, a także wydał utwór poetycki.

Fot. Archiwum Konferencji Episkopatu Polski

Napisał list do dzieci i osób w podeszłym wieku, rozpoczął tradycję Światowych Dni Młodzieży. Jako pierwszy w historii papież przekroczył progi meczetu, synagogi i kościoła luterńskiego. Zainicjował międzyreligijny Światowy Dzień Modlitw o Pokój w Asyżu z udziałem reprezentantów 13 wyznań...

Stał się bliski milionom ludzi na całym świecie. Wszyscy oni szczerze płakali po jego śmierci, wołając „Santo Subito!”. Proces beatyfikacyjny i kanonizacyjny Jana Pawła II rozpoczął się z pominięciem zwyczajowego pięcioletniego okresu oczekiwania od chwili śmierci kandydata na ołtarze. Polski papież został ogłoszony błogosławionym 1 maja 2011 roku. W poczet świętych Kościoła katolickiego zaliczono go 27 kwietnia 2014 roku. 7 maja 2020 roku w Wadowicach odbyła się inauguracyjna sesja trybunałów, które będą prowadziły procesy beatyfikacyjne i kanonizacyjne rodziców świętego papieża – Emilii Wojtyłowej z Kaczorowskich i Karola Wojtyły seniora.

Dopóki był wśród nas, wielu trudno było sobie wyobrazić świat bez Jana Pawła II. Dziś oceny pontyfikatu, trwającego niemal 27 lat, są niejednoznaczne, jednak wciąż trwa serdeczna pamięć o papieżu, który zmienił świat. Oby tylko nie sprowadzić jej do poziomu wadowickiej kremówki.

Krzysztof Knas

Zdjęcia: Tramwaje Śląskie S.A.

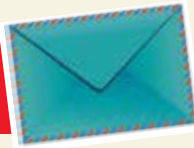

Tramwajem przez świat

W poprzednim wydaniu miesięcznika zamieściliśmy zdjęcie tramwaju w Görlitz.

Zachęcamy do dalszego udziału w naszej zabawie i do rozwiązania kolejnej fotograficznej zagadki. Wśród tych, którzy wykazą się spostrzegawczością i wiedzą, rozlosowane zostaną nagrody ufundowane przez Tramwaje Śląskie S.A. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Odpowiedzi prosimy nadsyłać do 15 czerwca na adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów lub na adres: biuro@agencjamedial.pl

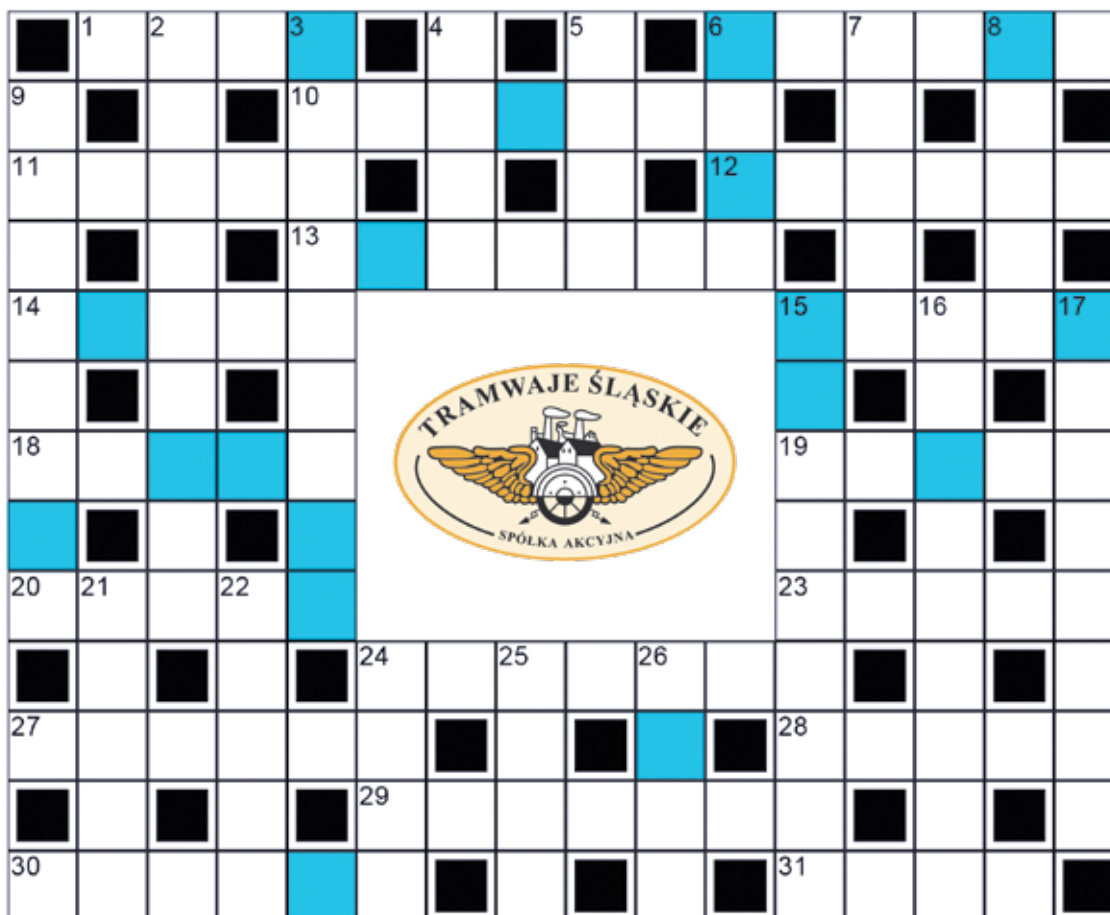

Gdzie wykonano to zdjęcie?
Należy podać kraj i miasto

Zdjęcie ze zbiorów pani Bożeny z Katowic

Krzyżówka

Litery w kolorowych kratkach, czytane rzędami, utworzą rozwiązanie.

Wśród czytelników, którzy nadesłają prawidłowe rozwiązania do 15 czerwca na adres wydawcy rozlosujemy nagrody rzeczowe. Z laureatem z poprzedniego numeru skontaktujemy się osobiście.

Adres redakcji: Agencja Mediów Lokalnych mediaL, ul. Katowicka 105, 41-500 Chorzów.
Rozwiązania można przysyłać pocztą elektroniczną (na adres: biuro@agencjamedial.pl).
Uwaga: oprócz adresu nadawcy należy podać numer telefonu kontaktowego.

POZIOMO:

- 1) amerykańska terenówka.
- 6) zajezdnia tramwajowa.
- 10) zespół bloków mieszkalnych.
- 11) antylopa z Afryki (anagram: Dalen).
- 12) młodszy od seniora.
- 13) karciana wróżba.
- 14) dawne okrycie podbite futrem.
- 15) dawna moneta bita w Wenecji.
- 18) maciora.
- 19) nochal.
- 20) kobyła.
- 23) odurzenie alkoholem.
- 24) żartobliwy wierszyk.
- 27) specjalność aktora (anagram: Empoli).
- 28) czeska ciężarówka.
- 29) ... Celentano, wł piosenkarz.
- 30) żaloszny głos psa.
- 31) element kanalizacji.

PIONOWO:

- 2) wywożenie powodzian.
- 3) piroman.
- 4) brytan.
- 5) myśl przewodnia.
- 6) podróż statkiem.
- 7) opera I. Paderewskiego (anagram: namur).
- 8) widziadło senne.
- 9) czcionka dużej litery alfabetu.
- 15) scenograf.
- 16) sprzedawał bilety w tramwaju.
- 17) amulet.
- 21) wiąz szypułkowy (anagram: Kamil).
- 22) pełen słoń.
- 24) maluch na drodze.
- 25) pogoda.
- 26) gest.